

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПСИХОКОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ»

III курс, 6-й семестр

1. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 6		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; дослідницькі</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні</i>
Загальна кількість годин – 180		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
32	10	
Семінарські (практичні) заняття:		
30	14	
Лабораторні заняття:		
6	-	
Самостійна робота:		
102	156	
Тижневе навантаження (год.)		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
- аудиторне: 6 год. - самостійна робота – 8 год.		
Мова навчання - українська		Форма підсумкового контролю: залік

Предмет вивчення навчальної дисципліни: є засоби надання корекційної психологічної допомоги методами зарубіжних та вітчизняних психологічних шкіл, побудови індивідуального та групового психокорекційного процесу з урахуванням знань психологічної теорії та практики в освітньому процесі початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «**Основи психоконсультації та психокорекції**» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія з основами психодіагностики», «Анатомія, фізіологія дітей з основами генетики та валеології» та забезпечує базу для проходження практик.

Мета і завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання освітнього компоненту «Основи психоконсультації та психокорекції»: є дати уявлення про сутність та технологію психокорекції, ознайомити слухачів із сучасними світовими напрямками психокорекційної допомоги, а також сприяти формуванню у них навичок практичної роботи з реальними клієнтами, поглибленому розумінню форм і методів психокорекційної допомоги.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «**Основи психоконсультації та психокорекції**» є:

- ознайомлення студентів з теоретичними засадами психокорекційної роботи;
- основними напрямками, методами і специфікою організації та проведення психокорекційної роботи.

II. Основні результати навчання та компетентності, які формуються:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
	<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання</p>	<p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **6** кредитів ЄКТС **180** годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарсь	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарсь	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Зміст та структура психоконсультації та психокорекції													
1	Т. 1. Психокорекційна практика як основна форма діяльності практичного психолога.	9	4	4		1	2	3	2	1			10
2	Тема 2. Особливості організації та проведення психологічної корекції.	9	4	4		1	2	2	1	1			10
3	Тема 3. Теоретичні передумови психокорекцій-ної практики.	9	4	4		1	2	3	1	1			10
4	МКР № 1						2						1
Разом за змістовим модулем 1:		27	12	12		3	8	7	4	3			31
Змістовий модуль II. Психокорекція як базовий складник професійної діяльності психолога													
6	Тема 4. Особливості підготовчої, настановної та психокорекційної стадії та структура психокорекційної програми.	8	4	4			4	3	1	2			15
7	Тема 5. Основні напрямки	8	4	4			10	3	1	2			18

	психокорекції у глибинній психології, трансактному аналізі, КПТ тощо.											
8	МКР № 2					2						1
9	Разом за змістовим модулем 2:	16	8	8		16	6	2	4			21
Змістовий модуль III. Особливості групової психокорекційної роботи												
10	Тема 6. Теоретико-методологічні засади групової психокорекції.	7	4	2		1	18	6	2	2		38
11	Тема 7. Психотехнічні засоби психокорекційної роботи за напрямом розвивальної пізнавальної психокорекції	9	4	4		1	18	3	1	2		32
12	Тема 8. Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.	9	4	4		1	40	4	1	3		33
13	МКР № 3						2					1
	Разом за змістовим модулем 3:	25	12	10		3	78	11	4	7		104
	Разом годин:	68	32	30		6	102	24	10	14		156

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами: Змістовий модуль I. Зміст та структура психоконсультації та психокорекції

Тема 1. Загальні питання психологічного консультації та корекції

1. Поняття «психологічна корекція». Особливості і відмінності психокорекційного, психотерапевтичного та педагогічного впливів.
2. Завдання психокорекції. Специфіка психокорекційних завдань у різних вікових періодах.
3. Принципи психокорекції.
4. Проблема етики в психокорекції. Значення особистості психолога.
5. Рефлексія особистісних психологічних проблем, психоемоційного стану, потреб, бажань (проективні малюнки, твір-самоопис, анкетування, психологічний щоденник та ін.)

Тема 2. Основні питання організації та проведення психологічної корекції

1. Форми корекційного впливу. Урахування характеру психологічних проблем, віку та особистісних якостей при виборі форми корекційного впливу.
2. Етапи психокорекції.
3. Особливості проведення психологічного обстеження з метою планування та визначення завдань корекції. Методи отримання психологічної інформації.
4. Принципи побудови спілкування психолога з клієнтом. Тренінг технік активного слухання, Я-висловлювань, парафраз.
5. Роль невербальних засобів спілкування в одержанні інформації, встановленні контакту та здійсненні впливу.
6. Психологічний простір. Робота з просторовим та фізичним контактом. Тренінг техніки приєднання.

Змістовий модуль II. Психокорекція як базовий складник професійної діяльності психолога

Тема 1. Теоретичні моделі психокорекційної практики в зарубіжній та вітчизняній психології (4 год)

1. Причини виникнення психологічних проблем у розумінні психоаналізу. Шляхи їх розв'язання. Специфіка методів дитячого психоаналізу.
2. Причини виникнення внутрішнього конфлікту та шляхи його розв'язання в індивідуальній психотерапії А.Адлера.
3. Причини виникнення психологічних проблем та шляхи їх розв'язання в гештальттерапії Ф.Перлза.
4. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в транзактному аналізі Е.Берна.
5. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні біхевіористів.
6. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні представників когнітивного напрямку.
7. Причини виникнення внутрішнього конфлікту та психологічних проблем в розумінні гуманістичної психології, шляхи їх розв'язання.
8. Роль співвідношення Я-реального, Я-ідеального, Я-соціального у виникненні внутрішнього конфлікту. Зміст і корекція внутрішнього конфлікту в даних випадках.
9. Самооцінка і самоповага. Фактори, які впливають на їх становлення. Вплив самооцінки на ставлення людини до життя.
10. Провідні джерела психічної травматизації дітей, виокремлені вітчизняними психологами. Схема розвитку неврозу за О. Захаровим. Роль і місце психолога в попередженні неврозу.

Змістовий модуль III. Особливості групової психокорекційної роботи.

Тема 1. Стадії психокорекційної взаємодії та структура супроводу.

1. Порівняння основних психотерапевтичних напрямків за показниками:
  - а) об'єкт впливу;
  - б) причини виникнення психологічних проблем;
  - в) основні завдання психокорекційного впливу;
  - г) основний метод психокорекційного впливу.
2. Специфіка поєднання методів психокорекції в роботі з дошкільниками.
3. Особливості індивідуального супроводу молодших школярів.
4. Психологічна стратегія допомоги дітям підліткового віку.
5. Специфіка надання психологічної підтримки наближеним до дитини особам (батькам, вчителям, членам родини тощо).

Тема 2. Теоретико-методологічні засади групової психокорекції.

1. Характерні особливості психокорекційного процесу в групах.
2. Проведення групової роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими (дошкільники, молодші школярі, підлітки, дорослі).
3. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри.

Тема 3. Корекція пізнавальної діяльності дітей різних вікових категорій.

1. Завдання корекції пізнавальної діяльності.
2. Особливості організації і проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного та шкільного віку. *Самостійна практична діяльність студентів.*
3. Прийоми розвитку уваги.
4. Прийоми розвитку сприймання.
5. Прийоми розвитку розумової діяльності.
6. Прийоми розвитку пам'яті.
7. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення.
8. Корекція труднощів учбової діяльності молодших школярів:
  - Формування учбових умінь, розвиток довільності;
  - Формування прийомів самоконтролю.

Тема 4. Групова корекційна діяльність у дошкільному та молодшому шкільному віці.

1. Корекція емоційної сфери у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
2. Корекційні особливості сфери спілкування дошкільника та молодшого школяра.
3. Розвиток самоусвідомлення дитини.
4. Специфіка використання у роботі релаксаційних ігор та вправ з молодшими школярами.

Тема 5. Групова корекційна діяльність у підлітковому шкільному віці.

1. Корекція емоційної сфери підлітка.
2. Корекційні навичок спілкування та комунікативної компетентності.
3. Розвиток самоусвідомлення підлітка.
4. Специфіка використання у роботі навіювання та самонавіювання.
5. Профорієнтаційна робота з особами підліткового віку.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Робота з першоджерелами. Опис системи профілактичних дій, спрямованих на попередження «синдрому емоційного вигорання»	Обговорення на практ..з. 1 (модуль 1)
2.	Використання літературних творів, поезії, легенд, крилатих висловів, бувальщин, фільмів з метою впливу на психологічну реальність особистості. Есе «Як стати справжнім професіоналом» на основі аналізу кінофільму «Цілитель Адамс»	Доповідь на практ..з. 1 (модуль 2)
3.	Використання психогімнастики, ритміки, танцю з корекційною метою. Програвання психогімнастичних вправ. Студенти пропонують тематику психогімнастичних та пантомімічних вправ, пояснюючи їх призначення та механізм дії. Найбільш цікаві вправи програються на занятті.	Демонстрація на практ.з. 2 (модуль 2)
4.	Аналіз особливостей створення індивідуальної психокорекційної стратегії. Створити психокорекційний план супроводу проблеми на вибір: корекція агресивної поведінки дитини дошкільного віку; корекція труднощів навчання школяра чи підлітка; корекція особистісної сфери тощо.	Захист проектів на лаб..з. 1 (модуль 2)
5.	Складання формул довільного навіювання Кує як засобу самонастрою та оволодіння психоемоційним станом і поведінкою. Представлення знайдені для себе формули самонавіювання для оволодіння тим чи іншим психоемоційним станом. Оволодіння засобами саморегуляції та саморозвитку.	Презентація на лаб..з. 2 (модуль 2)
6.	Проаналізувати сильні та слабкі сторони моделі практики, запропонованої К. Роджерсом. Письмовий аналіз питань для самостійної роботи.	Обговорення на лабр..з. 4 (модуль 2)
7.	Створення групового проекту «Засоби образотворчого мистецтва та арт-терапевтичні техніки в психокорекційній роботі»	Захист проектів на лаб..з. 6 (модуль 2)
8.	Письмовий аналіз питань для самостійної роботи (надається викладачем). Виконання практичних вправ з подальшим аналізом.	Обговорення на лаб..з. 1 (модуль 3)
9.	Проект «Аукціон ідей» (самостійна підготовка з використанням усієї запропонованої літератури, а також пошуком додаткових джерел інформації для демонстрації різних методів психологічного впливу або психокорекційних технік)	Доповідь на лаб..з. 2-6 (модуль 3)

VI. Контроль якості знань студентів

6.1. Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів.

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання репродуктивного, творчого чи дослідницького характеру.

6.2. Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання знань студентів:

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – С. 259-278.
2. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2006. – С. 130-148.
3. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – С. 20-29.

Додаткові:

1. Глива Є. Вступ до психотерапії: Навчальний посібник. – Острог-Київ: Вид-во „Острозька академія”, вид-во „Кондор”, 2004. – С. 70-83.
2. Діагностика і корекція емоційних станів молодших школярів / Уклали: Л.В. Лавренчук, Л.А. Скаковська, Є.С. Клецова. – Житомир, 2002. – С. 3-45.
3. Хлебнікова Т.М. Ділова гра як метод активного навчання педагога: Навчально-методичний посібник для викладачів, слухачів ІПО, директорів шкіл, керівників РУО. – Х.: Вид. група «Основа», 2003. – С. 7-69.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <https://lib.npu.edu.ua/> – бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова.
3. <http://dnpb.gov.ua/ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.
4. <http://nbuv.gov.ua/node/554> – електронні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
5. <https://nus.org.ua/> - сайт НУШ.
6. <https://pidru4niki.com/pedagogika/> – сайт підручників з педагогіки.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	УНІНЕЦЬ ІРИНА МИХАЙЛІВНА, Ph.D., доктор філософії, к.е.н., доцент кафедри практичної психології УДУ імені М.Драгоманова
Профіль викладача на сторінці кафедри	Доцент кафедри практичної психології
Електронна адреса	germanirina777@gmail.com
м.т. 068-168-32-78	м.т. 068-168-32-78
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Політика ВК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники

освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Політика щодо відвідування. Під час вивчення ВК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання КК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

Правила виконання завдань ВК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у НПУ імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.